

MALOETNIČKA DELINKVENCIJA KAO PROBLEM SAVREMENOG DRUŠTVA****

Sažetak: *Maloletnička delinkvencija predmet je interesovanja kako na međunarodnom, tako i na nacionalnom planu, zbog velike učestalosti ove negativne društvene pojave, kao i pronalazačenja što adekvatnijih načina za suzbijanje iste. Maloletnička delinkvencija nastala je kao posledica nedozvoljenog, neprihvatljivog, devijantnog, antisocijalnog ponašanja adolescenata. Kriminalitet maloletnika, predstavlja zaseban oblik kriminaliteta, iz razloga što on obuhvata sve maloletne izvršioce krivičnih dela, bez obzira na to da li učinjeno krivično delo spada u imovinski, nasilnički ili saobraćajni kriminalitet. Ovaj naučni rad odnosiće se, pre svega, na pojmovno određenje maloletničke delinkvencije, faktore koji utiču na nastanak iste, zakonodavni okvir, kao i na položaj maloletnika u krivičnom postupku.*

Ključne reči: *maloletnička delinkvencija, krivično delo, kriminalitet.*

---

* Docent, Pravni Fakultet, Megatrend Univerzitet Beograd, mlakusic@megatrend.edu.rs

** Asistent, Pravni Fakultet, Megatrend Univerzitet Beograd, solic@megatrend.edu.rs

*** Asistent, Pravni Fakultet, Megatrend Univerzitet Beograd, jracic@megatrend.edu.rs

**** Rad je rezultat projekta FPBISD – Bezbednosni izazovi savremenog društva.

1. Uvodna razmatranja

Maloletnička delinkvencija predstavlja sociološki problem savremenog društva, koji se manifestuje preduzimanjem nedozvoljenih i neprihvatljivih radnji od strane maloletnih lica. Radnje kojima se krše kako moralne, tako i zakonom propisane norme posledica su nepravilnog razvoja maloletnika u adolescentskom periodu života, a isto tako i dece uzrasta do 14 godina. Odrastanje u nezdravoj porodici, društvu koje ne poštuje vrednosni sistem, među deliktno orijentisanim vršnjacima, implicira stvaranju predispozicije da određeno lice prevagne ka vršenju krivičnih dela, prekršaja, delikata i slično. Porođična sredina direktno utiče na nepravilan razvoj i ponašanje maloletnika, ukoliko postoje neki od sledećih faktora: manifestovanje porodičnog nasilja, život na rubu egzistencije, ograničavanje maloletnika u vidu njegove socijalizacije sa društvom, sklonost članova porodice ka vršenju krivičnih dela, među-porodični konflikti.

Nije moguće precizno utvrditi u kom obimu se na godišnjem nivou ispoljava maloletnički kriminalitet, zbog izuzetno izražene tamne brojke, ali je svakako to znatno manji obim u odnosu na bilo koji drugi oblik kriminaliteta koji vrše punoletna lica. Statistički podaci ukazuju da maloletna lica najčešće pribegavaju izvršenju sledećih krivičnih dela: ubistvo, nanošenje lakih, teških telesnih povreda, razbojništvo, razbojnička krađa, saobraćajna krivična dela, stavljanje u promet opojnih droga, iznuda i slično.

Razlikujemo nekoliko načina zašto maloletnici podležu delinkvenciji, najčešće je reč o „prolaznoj pubertetskoj fazi“, dok se mali procenat odnosi na lica kojima bavljenje kriminalnim radnjama prerasta u svakodnevno zanimanje. „Među maloletnim delinkventima može se napraviti i specifična klasifikacija zavisno od njihovog doprinosa izvršenju krivičnog dela. Postoje maloletnici koji izvršavaju krivično delo po nalogu ili zahtevu punoletnog lica“. Oni su poluamateri u kriminalitetu i veoma jeftino naplaćuju svoje usluge za obavljeni posao. Druga kategorija su profesionalci koji su kriminalitet prihvatili kao jedini sistem vrednosti. Treća grupa maloletnih delinkvenata je najbrojnija - to su maloletnici koji se redovno školuju, neki od njih su dobri učenici i samo povremeno, najčešće pod uticajem drugih iskusnijih kriminalaca, vrše krivična dela“¹

2. Pojmovno određenje

Pod pojmom delikvencije podrazumeva se prestupničko, deliktno ponašanje, odnosno svako ponašanje kojim se krše opšte prihvaćene i propisane

¹ KonstantinovićVilić S., Nikolić-RistanovićV.:*Fenomenološke i etiološke karakteristike maloletničkog kriminaliteta*, str. 41.

društvene, moralne i običajne norme. U dostupnoj, kako stranoj, tako i u domaćoj literaturi, još uvek nije precizno određeno šta ovaj pojam konkretno znači, to jest šta se pod njim podrazumeva. Takođe, ne postoji univerzalna definicija koja se primenjuje, već ona zavisi od autora do autora. Najčešće se maloletnička delinkvencija definiše u užem i širem smislu. „Pravni pojam u užem smislu obuhvata samo ponašanja propisana kao krivična dela (npr. krađe, telesne povrede, ubistva i sl.), dok širi pravni pojam podrazumeva ponašanja maloletnika koja su nacionalnim zakonodavstvom propisana ne samo kao krivična dela i kao prekršaji, odnosno lakši prestupi (npr. skitnja, prosjačenje, upravljanje motornim vozilom bez saobraćajne dozvole, prostitucija, kockanje i sl.).“² „Delinkvencija tako, po široj definiciji, podrazumeva svako ponašanje kojim se na drastičan način krše bilo koje opšteprihvaćene društvene norme.“³ „Prema širem shvatanju maloletničku delinkvenciju čine svi oblici devijantnog ponašanja maloletnika, od preddelinkventnog do onog koje je inkriminisano u krivičnopravnom zakonodavstvu.“⁴

Iz navedenih definicija uočavamo nesklad među autorima pri definisanju pojma maloletničke delinkvencije, a u daljem radu, iznećemo naš stav po pitanju iste. Pod širim određenjem pojma možemo reći da se podrazumevaju sitni prestupi, delikti, dok se pod užim pojmom podrazumeva kršenje krivičnih i prekršajopravnih normi, odnosno izvršena krivična dela, kao i prekršaji, a sve kao posledica adolescencije, antisocijalnog ponašanja.

3. Faktori koji utiču na nastanak maloletničke delinkvencije

3.1. Zanemarivanje

Zanemarivanje se najčešće ispoljava u vidu zapuštanja u razvoju, vaspitavanju deteta, uskraćivanju materijalnih i finansijskih sredstava i slično. Roditelji, veoma često okupirani svojim poslovnim obavezama i obezbeđivanju adekvatne životne egzistencije, svojim odsustvom zanemaruju dete, koje postaje prepušteno samo sebi, okolini, društvenoj zajednici. Deca, odnosno maloletnici postaju žrtve, usled neadekvatnog staranja roditelja o njima, a samim tim stvara se i predispozicija sklonosti ka vršenju delikata, što predstavlja jasan znak da državni aparat mora preduzeti određene mere, kako bi se ostvarila kontrola nad njihovim ponašanjem. Pod zanemarivanjem (zapostavljanjem)

² Nikolić-Ristanović, V. (2012): *Kriminalitet maloletnika ili maloletnička delinkvencija: pojamno određenj e njegov značaj*, Revija za kriminologiju i krivično pravo, 1-2, str. 184.

³ Kovačević, M.(2018): *Delinkvencija i pravna reakcija*, univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Izdavačkicentar (ICF),Beograd, str.13.

⁴ Dimovski, D., Mirić F., *Politika suzbijanja maloletničke delinkvencije kao determinanta društvenog razvoja*,Pregledni rad (naučni)str.2 .

se podrazumeva da „odgovorna odrasla osoba ne vodi odgovarajuću brigu o detetu i njegovim potrebama kako na fizičkom planu (obezbeđivanje hrane, odreće i higijene), tako i na emotivnom (odsustvo ljubavi) i edukacionom planu (sprečavanje deteta da ide u školu).“⁵

3.2. Zlostavljanje

Tokom odrastanja deca često postaju žrtve porodičnog nasilja, odnosno dolazi do viktimizacije, a neretko i reviktimizacije, što dovodi do kasnijeg destruktivnog ponašanja deteta. Dete veoma često poprima model ponašanja članova svoje porodice, koji kasnije reflektuje na druga lica. Deca nisu žrtve samo u slučaju kada direktno ona trpe nasilje, već i kada svedoči bilo kom obliku nasilja prema drugom članu porodice. „Zlostavljanje je ponašanje koje dovodi do trenutnog ili trajnog ugrožavanja psihičkog i emocionalnog zdravlja i dostojanstva deteta.“⁶ „Nasilje prema deci, kako fizičko i seksualno, tako i psihičko, ostvaruje neposredne, ali i dugoročne efekte na razvoj deteta. posledice uključuju fizičke (telesne povrede, invaliditet itd.), psihičke (nisko samopouzdanje, depresija, kognitivna neefikasnost) i posledice koje karakterišu promene u ponašanju (povišena anksioznost, pojačana agresivnost itd.).“⁷ Pored nasilja u porodici, maloletna lica veoma često postaju žrtve trgovine ljudima, odnosno seksualno se eksploatišu. Prostitucija postaje masovna pojava, a razlog za manifestovanje iste ogleda se u tome da maloletnici potiču iz porodica koje žive na rubu egzistencije, njihov socio-ekonomski status na niskom je nivou, a kako bi za sebe obezbedili adekvatne materijalne uslove, često pribegavaju bavljenju prostitucijom.

3.3. Društveno okruženje

Usled ispoljavanja antisocijalnog ponašanja u osnovno obrazovnoj ustanovi, nedovoljnom posvećenošću istoj, pribegavanju vršnjačkim grupama koje se prestupnički ponašaju, nedovoljno razvijenom veštinama rasuđivanja za rešavanje problema i slično, maloletnici pribegavaju vršenju delikata. Neizostavno je napomenuti da u izvesnoj meri na ponašanje maloletnika ima uticaj medija, koji plasiranjem i podržavanjem nasilja putem reklama, filmova, emisija, novinskih članaka prikazuju nasilje kao sasvim normalnu i prihvatljivu pojavu. Takođe, društvene promene, modernizacija, ekonomski razvoj, državno uređenje, znatno utiču na povećanje rizika za ispoljavanje nasilja kod mladih.

⁵ Manojlović D., Čimburović Lj., Stevanović Z., Igrački J.: (2018) *Viktimologija*, Megatrend univerzitet, Beograd, str. 92.

⁶ Ibid

⁷ Ignjatović Đ., Simeunović-Patić B.: (2011), *Viktimologija*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, str. 66.

4. Zakonodavni okvir

Prema maloletnim izvršiocima krivičnih dela primenjuje se, pre svega, Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, zatim, Krivični zakonik, Zakonik o krivičnom postupku, Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, kao i Zakon o prekršajima.

Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica sadrži odredbe koje „se odnose na materijalno krivično pravo, organe koji ga primenjuju, krivični postupak i izvršenje krivičnih sankcija prema ovim učiniocima krivičnih dela.“⁸ Istim je određena starosna podela na mlađe maloletnike (od 14 do 16 godina) i starije maloletnike (od 16 do 18 godina). Takođe, maloletnim licem smatra lice od navršene 14 godine, do njegovog punoletstva, tačnije 18 godine. Ukoliko maloletnik izvrši krivično delo, prekršaj ili privredni prestup, a prethodno nema navršenih 14 godina života, ne snosi krivičnu/prekršajnu odgovornost, odnosno protiv njega se ne može pokrenuti postupak, izreći sankcija, kao ni bilo koja druga mera, zato što se lica koja nemaju navršenih 14 godina smatraju decom.

Za učinjeno krivično delo izriče se jedan ili više vaspitnih naloga, koji predstavljaju alternativne mere (sui generis), izriču se u zavisnosti od težine učinjenog dela, pod uslovom da je za isto propisana novčana kazna ili pet godina kazne zatvora. Vaspitni nalozi u našem pravnom sistemu predstavljaju model restorativne pravde. „U odgovoru na maloletničku delinkvenciju, restorativna pravda može da ima nekoliko oblika: oblik skretanja postupka prema maloletnicima (mera diverzionog karaktera), alternativa krivičnom postupku (alternativna forma postupanja), alternativna sankcija ili deo postojećih sankcija i deo tretmana lica kojima su izrečene institucionalne sankcije.“ „Sporna je pravna priroda ovih mera. One nisu svrstane u krivične sankcije, može ih izreći i organ koji nije nadležan za izricanje krivičnih sankcija (javni tužilac). Sa druge strane, one su funkcionalno vezane za krivično delo, a i njihova sadržina poklapa se sa određenim krivičnim sankcijama. Iz ovoga izvodi se zaključak da je u ovom momentu teško dati ocenu pravnoj prirodi i kriminalno-političkoj opravdanosti vaspitnih naloga.“ „Svrha vaspitnih naloga je da se ne pokreće krivični postupak prema maloletniku ili da se obustavi postupak, odnosno da se primenom vaspitnog naloga utiče na pravilan razvoj maloletnika i jačanje njegove lične odgovornosti kako ubuduće ne bi činio krivična dela.“ „Vaspitni nalozi su:

- 1) poravnanje sa oštećenim kako bi se naknadom štete, izvinjenjem, radom ili na neki drugi način otklonile, u celini ili delimično, štetne posledice dela;
- 2) redovno pohađanje škole ili redovno odlaženje na posao;
- 3) uključivanje, bez naknade, u rad humanitarnih organizacija ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja;

⁸ Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica (“Sl. glasnik RS”, br. 85/2005)

- 4) podvrgavanje odgovarajućem ispitivanju i odvikavanju od zavisnosti izazvane upotrebom alkoholnih pića ili opojnih droga;
- 5) uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi ili savetovalištu.⁹

Kada je reč o krivičnim sankcijama, propisano je izricanje vaspitnih mera, kazne maloletničkog zatvora, kao i mera bezbednosti, kako bi neka od navedenih represivnih mera uticala na maloletnika, odnosno da bi se postigla svrha primene krivičnih sankcija. „Vaspitne mere su:

- 1) mere upozorenja i usmeravanja: sudski ukor i posebne obaveze;
- 2) mere pojačanog nadzora: pojačan nadzor od strane roditelja, usvojioca ili staraoca, pojačan nadzor u drugoj porodici, pojačan nadzor od strane organa starateljstva, pojačan nadzor uz dnevni boravak u odgovarajućoj ustanovi za vaspitavanje i obrazovanje maloletnika;
- 3) zavodske mere: upućivanje u vaspitnu ustanovu, upućivanje u vaspitno-popravni dom, upućivanje u posebnu ustanovu za lečenje i osposobljavanje.“

„Mere upozorenja i usmeravanja izriču se kad je potrebno i dovoljno takvim merama uticati na ličnost maloletnika i njegovo ponašanje. Mere pojačanog nadzora izriču se kad za vaspitavanje i razvoj maloletnika treba preduzeti trajnije mere uz odgovarajući stručni nadzor i pomoć, a nije potrebno maloletnikovo potpuno odvajanje iz dotadašnje sredine. Zavodske mere izriču se prema maloletniku prema kome treba preduzeti trajnije mere vaspitavanja, lečenja i osposobljavanja uz njegovo potpuno odvajanje iz dotadašnje sredine, radi vršenja pojačanog uticaja na maloletnika. Zavodske mere izriču se kao poslednje sredstvo i mogu trajati, u granicama određenim ovim zakonom, samo koliko je potrebno da bi se ostvarila svrha vaspitnih mera.“¹⁰

„Starijem maloletniku koji je učinio krivično delo za koje je zakonom propisana kazna zatvora teža od pet godina, može se izreći kazna maloletničkog zatvora ako zbog visokog stepena krivice, prirode i težine krivičnog dela ne bi bilo opravdano izreći vaspitnu meru.“¹¹ Kazna maloletničkog zatvora može se izreći isključivo starijem maloletniku.

Kada je reč o prekršajnoj odgovornosti maloletnih lica, protiv istih se ne može pokrenuti prekršajni postupak ukoliko za vreme izvršenja dete nije imalo navršenih 14 godina (isti princip kao i za krivični postupak). Zakon o prekršajima propisuje da se mlađem maloletniku izriču isključivo vaspitne mere, dok se starijem maloletniku može izreći vaspitna mera, kazneni poeni ili kazna (novčana kazna i kazna maloletničkog zatvora).

⁹ Ibid, član 7.

¹⁰ Ibid, član 11.

¹¹ Ibid, član 28.

„Maloletnicima se mogu izreći sledeće vaspitne mere:

- 1) mere upozorenja i usmeravanja: ukor i posebne obaveze;
- 2) mere pojačanog nadzora.

Mere upozorenja i usmeravanja se izriču kad je takvim merama potrebno uticati na ličnost maloletnika i njegovo ponašanje i kada su one dovoljne da se postigne svrha ovih mera. Mere pojačanog nadzora izriču se kad za vaspitavanje i razvoj maloletnika treba preduzeti trajnije vaspitne mere uz odgovarajući stručni nadzor i pomoć.¹²

5. Položaj maloletnih lica u krivičnom postupku

„Odredbe krivičnog procesnog prava bave se maloletnicima, odnosno maloletnim licima uopšte, sa dva osnovna aspekta:

1. regulisanje postupka koji se prema maloletnicima vodi kada postoji osnovana sumnja da su učinili krivično delo i
2. definisanje posebnih mera procesne zaštite u odnosu na maloletna lica koja u krivičnom postupku imaju procesno svojstvo oštećenih.¹³

Odredbe krivičnog postupka sadržane su u Zakonu o maloletnim učinio-cama krivičnih dela i krivično pravnoj zaštiti maloletnih lica. „Kada je reč o krivičnoprocesnim odredbama, ovaj zakon sadrži dve grupe takvih odredbi: 1) odredbe koje se odnose na postupak prema maloletnicima i 2) odredbe koje se odnose na krivični postupak u kome se maloletno lice pojavljuje kao oštećeno određenom kategorijom krivičnih dela, koja i ne predstavljaju neki poseban krivični postupak, već se njima samo modifikuju određena pravila krivičnog postupka u kome se pojavljuje oštećeni koji spada u određenu posebnu starosnu kategoriju.¹⁴

Krivični postupak prema maloletnicima predstavlja poseban krivični postupak, „iz čega proizilaze dva osnovna zaključka: 1) samim tim što je reč o postupku na koji se odnosi atribut - krivični, jasno je da za taj tip procedure važi većina opštih pravila sadržana u osnovnim načelima opšte krivične procedure; 2) činjenica da se taj krivični postupak kvalifikuje kao poseban ukazuje da u njemu važe i neka posebna pravila koja ne postoje u opštem krivičnom postupku.¹⁵

Razlika između opšteg krivičnog postupka i posebnog krivičnog postupka sastoji se u činjenici da akcenat nije isključivo na kažnjavanju maloletnika za

¹² Zakon o prekršajima (”Sl. glasnik RS”, br. 65/2013, 13/2016 i 98/2016 - odluka US), član 74.

¹³ Škulić M., (2011): *Maloletničko krivično pravo*, Službeni glasnik: Pravni fakultet Univerzite-ta u Beogradu, Beograd, str. 321.

¹⁴ Ibid

¹⁵ Škulić M., *Krivični postupak prema maloletnicima*, str. 64.

učinjeno krivično delo, već se posebnim krivičnim postupkom štiti njegova ličnost, propisuju se mere koje će na adekvatan način uticati na njegovo ponašanje, omogućiti resocijalizaciju i slično. U posebnom krivičnom postupku prema maloletnicima postupa nadležni javni tužilac.

Opšta načela koja se primenjuju na opšti krivični postupak, primenjuju se i na poseban krivični postupak, sa određenim izmenama, izuzecima kada je reč o maloletnim učiniocima krivičnih dela. Za razliku od načela legaliteta, koje podrazumeva dužnost i obavezu javnog tužioca da preduzme krivično gonjenje onda kada postoji osnovana sumnja da je određeno lice učinilo krivično delo, za koje se goni po službenoj dužnosti, prema maloletnicima primenjuje se načelo oportuniteta, suprotno načelu legaliteta, za koje važi da se krivično gonjenje ne mora preduzeti, i onda kada su ispunjeni svi uslovi za isto. U tom slučaju se maloletnicima izriču vaspitni nalozi, ne pokreće se krivični postupak i ne izriče se krivična sankcija.

„Osim određenih pravila u postupku prema maloletnicima, koja predstavljaju odstupanja u odnosu na odgovarajuća opšta krivičnoprocesna načela, postoje i načela koja su tipična samo za postupak prema maloletnicima. Tu spadaju sledeća načela:

1. načelo procesne protektivnosti u odnosu na maloletnika;
2. načelo funkcionalnog spajanja pripremnog postupka i faze suđenja;
3. načelo terminološke povlašćenosti maloletnika;
4. načelo hitnosti u postupanju;
5. načelo povišene procesne diskrecije, te
6. načelo specijalizovanosti službenih aktera postupka prema maloletnicima.“¹⁶

„Postoje i druga opšta pravila ovog postupka, koja se mogu svrstati u sledeće celine: 1) stvarna i mesna nadležnost, 2) opseg primene pravila ZM, 3) odbacivanje krivične prijave protiv deteta ili obustava postupka prema maloletniku koji je krivično delo učinio kao dete, 4) zabrana suđenja u odsustvu, 5) obavezna stručna odbrana maloletnika, 6) nemogućnost oslobođenja od dužnosti svedočenja, 7) razdvajanje i spajanje postupka, 8) posebna uloga organa starateljstva, 9) pozivanje maloletnika i dostavljanje pismena maloletniku, te, 10) posebna pravila lišavanja i organičenja slobode maloletnika.“¹⁷

¹⁶ Škulić M., (2011): *Maloletničko krivično pravo*, Službeni glasnik: Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, str. 321.

¹⁷ Ibid

6. Zaključna razmatranja

Kako bi se Republika Srbija suprotstavila na adekvatan način problemu maloletničke delinkvencije, rešenje se ne ogleda u pooštavanju kaznene politike prema maloletnicima. Propisane kazne su same po sebi već visoke, a njihovom adekvatnom primenom bi se uticalo na maloletnika da u buduće ne čini krivična dela, prekršaje i prestupe. U cilju krivičnopravne zaštite društva od maloletničke delinkvencije, a i samih maloletnika, to jest uticaja na njih da više ne čine krivična dela, kao i uticaj na popravljavanje njihovog ponašanja nakon izvršenja istog, primenjuje se specijalna prevencija, dok se generalna prevencija koristi kako bi se uticalo napotencijalne učinioce da ne podlegnu vršenju nekog od oblika kriminaliteta. Zakonski sistem treba da bude usmeren na vaspitavanje, kao i na prevaspitavanje maloletnika, odnosno da krajnji cilj ne bude isključivo kažnjavanje, već pružanje pomoći i zaštite, utvrđivanje postojećeg problema i pružanje adekvatnog tretmana. Postupke maloletnih lica ne treba izjednačavati sa postupcima punoletnih lica, a isto tako nije poželjno pružanje zaštite u tolikoj meri da maloletnik ne snosi nikakvu pravnu odgovornost za učinjeno delo. U našoj državi krivičnopravni sistem je regulisan tako da se na problem maloletničke delinkvencije reaguje primenom propisanih mera kako se maloletnik ne bi krivično gonio, ukoliko se oceni da težina dela nema ogromne posledice, kao i izricanjem krivičnih sankcija, a sve u zavisnosti od težine dela. U poslednje vreme, u drugim državama, kao i u našoj, pojavio se veliki broj programa koji imaju svrhu prevencije, usmerenih na porodičnu, školsku, lokalnu zajednicu.

Literatura:

- Dimovski, D., Mirić F., *Politika suzbijanja maloletničke delinkvencije kao determinanta društvenog razvoja*, Pregledni rad (naučni)
- Ignjatović Đ., Simeunović-Patić B.: (2011), *Viktimologija*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
- Ignjatović Đ., (2014): *Pravo izvršenja krivičnih sankcija*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
- Ignjatović Đ., (2016): *Kriminologija*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
- Konstantinović Vilić S., Nikolić-Ristanović V.: *Fenomenološke i etiološke karakteristike maloletničkog kriminaliteta*
- Kovačević, M. (2018): *Delinkvencija i pravna reakcija*, univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Izdavački centar (ICF), Beograd
- Manojlović D., Čimburović Lj., Stevanović Z., Igrački J.: (2018) *Viktimologija*, Megatrend univerzitet, Beograd

- Nikolić-Ristanović, V. (2012): *Kriminalitet maloletnika ili maloletnička delinkvencija: pojmovno određenje i njegov značaj*, Revija za kriminologiju i krivično pravo, 1-2
- Nikolić-Ristanović V., Konstantinović Vilić S., (2018): *Kriminologija*, Izdavačko-grafičko preduzeće „Prometej“, Beograd
- Škulić M., (2011): *Maloletničko krivično pravo*, Službeni glasnik: Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd
- Škulić M., *Krivični postupak prema maloletnicima*
- Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica (“Sl. glasnik RS”, br. 85/2005)
- Krivični zakonik (“Sl. glasnik RS”, br. 85/2005, 88/2005 - ispr., 107/2005 - ispr., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 i 35/2019)
- Zakonik o krivičnom postupku (“Sl. glasnik RS”, br. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019, 27/2021 - odluka US i 62/2021 - odluka US)
- Zakon o izvršenju krivičnih sankcija (“Sl. glasnik RS”, br. 55/2014 i 35/2019)
- Zakon o prekršajima (“Sl. glasnik RS”, br. 65/2013, 13/2016 i 98/2016 - odluka US)

Milovan Lakušić
Sofija Lolić
Julijana Račić

UDC 343.91-053.6
316.624-053.6

DOI: 10.5937/MegRev2202197L

Expert article

Received 25.05.2022.

Approved 12.06.2022..

JUVENILE DELICVENCE AS A PROBLEM OF MODERN SOCIETY

Abstract: *Juvenile delinquency is a subject of interest both internationally and nationally, due to the high frequency of this negative social phenomenon, as well as finding the most adequate ways to combat it. Juvenile delinquency arose as a consequence of illicit, unacceptable, deviant, antisocial behavior of adolescents. Juvenile delinquency is a separate form of crime, because it includes all juvenile offenders, regardless of whether the crime is property, violence or traffic crime. This scientific paper will refer, first of all, to the conceptual definition of juvenile delinquency, the factors that influence its occurrence, the legislative framework, as well as the position of juveniles in criminal proceedings.*

Keywords: *juvenile delinquency, crime.*